

Mi n Đi n : M t cu c c i cách mong manh

Nh ng ng i ng h bà Aung San Suu Kyi đang ch k t qu b u c b sung tr c tr s Liên đoàn Qu c gia vì Dân ch t i Rangoon hôm 1/4/2012.
REUTERS/Soe Zeya Tun

Tu n báo Le Courrier International đ c bi t chú ý đ n tình hình Mi n Đi n tr c cu c b u c Qu c h i b sung di n ra ngày hôm nay 01/04/2012, v i hàng t a trên trang nh t « Mi n Đi n : Ni m hy v ng », trên n n hình nh g ng m t c a lãnh t đ i l p Aung San Suu Kyi – gi i Nobel hòa bình, ng c viên Qu c h i k này.

H s v Mi n Đi n trên Le Courrier International mang tên g i « M t s m c a mong manh », v i nh n đ nh : Aung San Suu Kyi - g ng m t đ i di n cho n n dân ch Mi n Đi n - ch c ch n s vào Qu c h i, trong khung c nh cu c c i t b t ng do t ng th ng Thein Sein kh i đ ng, tuy nhiên sau n a th k d i s th ng tr c a ch đ đ c tài quân s, dân chúng m i ch đ c n m chút h ng v t do, nh ng thách th c là kh ng l và quân đ i v n còn n m quy n đ i u hành đ t n c.

H s v Mi n Đi n c a Le Courrier International bao g m nhi u trích đ n t các bài bình lu n và nh n đ nh c a báo chí Thái Lan, Hoa K hay H ng Kông, v các thay đ i đang di n ra, nh bài « Aung San Suu Kyi – ng i mang ni m hy v ng » t t Global Post (Boston), « Nh ng ng i nghèo có nguy c m t h t » t The Irrawaddy (Bangkok) hay « Hòa bình đ t i trên vùng đ t đ y bom mìn » t Asia Times Online (H ng Kông, Bangkok), ...

Bài « C quan ki m duy t s thu kéo » t Global Post (Boston) nói đ n tình tr ng ki m duy t đ c n i l ng và kh năng Qu c h i Mi n Đ i n s thông qua lu t t do hóa báo chí t đây đ n cu i năm. Đ c bi t đáng chú là bài « Thein Sein, nhà c i cách th m l ng » trích t t The Irrawaddy.

Thein Sein, nhà c i cách th m l ng

T ng th ng Thein Sein – ng i kh i đ ng quá trình m c a t i Mi n Đ i n – v n còn là m t con ng i bí n, k t khi chính quy n « dân s » b t đ u các thay đ i theo h ng dân ch hóa. T The Irrawaddy th vén lên b c màn bí m t qua bài vi t này.

Đi m đ u tiên đ c ghi nh n : T ng th ng Mi n Đ i n là ng i duy nh t trong s các t ng l nh n c này, có đ c tính cách đi m đ m và nh n n i, đúng theo truy n th ng c a đ o Ph t – tôn giáo c a đa s ng i Mi n.

Đi u th hai là, b n thân ông và nh ng ng i thân c n v i ông ch a bao gi b cáo bu c tham nh ng. M t s ng i còn cho r ng, ông Thein Sein là m t ng i quá chính tr c đ có th làm đ c chính tr trong m t th gi i vô đ o đ c.

M t đi u n a làm nên s khác bi t c a ông Thein Sein là n i c tìm ki m s đ ng thu n.

Vào th i đi m c n bão Nargis tàn phá Mi n Đ i n năm 2008, trong khi t p đoàn quân s n i c ngăn c n c u tr qu c t đ n các vùng b thiên tai, thì t ng th ng Mi n Đ i n t ng lai, là viên t ng cao c p nh t, đ n t i ch đ g p g các n n nhân. Hành đ ng này đã mang i cho ông m t uy tín l n trong quá trình c i cách sau đó.

Vào năm 2009, ông Thein Sein đã tr thành ng i đ i đi n cho chính quy n quân s , trình bày tr c Đ i h i đ ng LHQ đ án v m t « l trình dân ch hóa có tr t t » t i Mi n Đ i n. Nhân v t này đã đ c th l nh c a t p đoàn quân s - th ng t ng Than Shwe - ch n vào v trí t ng th ng thay vì m t viên t ng khác, b i v a không có tai ti ng tham nh ng, cũng nh quá kh vi

phßm nhân quyßn.

Câu hỏi mà tờ báo Thái Lan đặt ra là, bên cạnh hình ảnh gây thiện cảm và nhßng tiến bộ không phải nhßn thấy ngay, liệu tờ báo Thein Sein có thực sự đißu hành đặt nßc và tßi sao các cßi cách quan trọng nhßt lại bị trì hoãn ?

Không ít người cho rằng, cựu thủ lĩnh tập đoàn quân sự Than Shwe vẫn tiếp tục duy trì ảnh hưởng đáng kể sau các quyßt định chính cßa tờ báo Thein Sein.

Nhßng người hoài nghi nhất tiếp tục nghi rằng, các cßi cải tiến nay cßa chính quyßn « dân sự » chỉ là một thủ thuật nhằm giúp cho Miền Điện trở nên chấp nhận vào chiếc ghế chủ tịch luân phiên cßa khối Asean, để cßa Phßng Tây dễ bề trởßng mặt, ...

Có đißu chắc chắn là bản thân tờ báo Thein Sein không nắm được toàn bộ quyßn lực.

Một bộ phận quân đội vẫn tiếp tục cuộc chiến chống lại quân nổi dậy thuộc sắc tộc thiểu số Kachin, bất chấp lệnh hạn chế của tờ báo Thein Sein. Bên cạnh đó, việc ngừng hợp tác xây dựng Myitsone với Trung Quốc và các nỗ lực lập lại cân bằng trong quan hệ với Trung Quốc khiến ông Thein Sein có thể mất đi sự ủng hộ từ Bắc Kinh.

Tuy nhiên, theo các nguồn tin từ nhßng người thân cận với tờ báo Thein Sein, hiện tại ông Thein Sein vẫn làm chủ được tình thế, bất chấp thái độ ngừng hợp tác của các cựu tướng lãnh. Một giai thoại được truyền đi rằng, có tin Phó tướng Thein Sein Aung Myint Oo – một nhân vật nổi bật – được nhßn làm phó chính.

Tờ báo Thein Sein cắt lại bài viết trên báo về chủ đề này, chuyển đến Phó tướng Thein Sein, với một vài dòng ghi chú ...

Tờ báo Thái Lan kết luận, chính quyßn cßa ông Thein Sein vẫn là một ẩn số. Sau cß một thời gian trung thành với chế độ quân sự để đoán, giờ đây ông Thein Sein đang dần trở nên rõ ràng

quy n dân s trên con đ ng dân ch hóa.

Trong con m t c a đa s Mi n Đ n, t ng th ng Thein Sein v a là ng i đ i di n quan tr ng nh t cho m t hy v ng c i cách chính tr , đ ng th i l i là ng i g n bó v i m t nhóm c m quy n, v n kiên quy t duy trì quy n l c tuy t đ i c a mình t i qu c gia này.

T thi u : vũ khí đ u tranh c a ng i Tây T ng ch ng l i chính quy n B c Kinh

V m t chuy n bi n gai góc khác Châu Á - cu c đ u tranh c a ng i Tây T ng t i Trung Qu c -, tu n báo Le Nouvel Observateur có bài : « Tây T ng : Vũ khí c a s hy sinh ». Tu n báo nh n đ nh : Vì t do, vì quy n đ c h c ti ng nói và th c hành tôn giáo c a mình, đã có 30 ng i t thi u. Đ i v i chính quy n Trung Qu c, nh ng ng i t thi u là « k kh ng b ».

S ki n đ u tiên đ c Le Nouvel Observateur gi i thi u là c nh đám tang ông Sonam, ng i Tây T ng th 30 t thi u đ ph n đ i chính quy n Trung Qu c. Khác v i nh ng ng i đ tr c, ông Sonam không ph i là nhà tu hành, mà ch là m t nông dân th t h c.

Ngày 17/03, sau khi làm l tr c chân dung Đ t Lai L t Ma, ông Sonam đã u ng xăng, r i t m xăng vào ng i, t thi u tr c th m tu vi n Rongwo, đ l i ti ng thét : Đ c Đ t Lai L t Ma ph i đ c v Tây T ng.

Đ không cho công an ngăn c n, ông đã cu n v i bông và giây thép gai quanh mình. Ng i dùng đ i n tho i c m tay quay đ c c nh ông Sonam b c cháy, k l i, ông Sonam v n còn gi n m tay lên, gi ng nh t t c nh ng ng i t thi u khác, khi toàn thân đã chìm trong l a. Tr c đó ba ngày, nhà s Jamyang Palden, b n c a Sonam, cũng đã t thi u.

8.000 ng i dân th xã Rebkong t i đ a ng i nông dân Tây T ng th t h c Sonam. Đây là m t cu c t p h p đông ng i ch a t ng th y t i th xã có 80.000 dân, n m trong vùng t tr c a ng i Tây T ng thu c t nh Thanh H i.

Hiện tại, chúng ta có ai gì thích được lý do vì sao ông Sonam đã chọn hành động phản kháng quy tắc lệ t nh v y.

Đi v i chính quy n B c Kinh, nh ng ng i t thiêu ch là « k kh ng b », b n c ngoài gi t đây, dù là hành đ ng c a h không gây thi t h i cho ai c . T i các vùng Tây T ng t nh T Xuyên, các thân nhân c a nh ng ng i t thiêu b chính quy n đ i x nh các t i ph m.

T i huy n A Bá, n i x y ra m t n a s v t thiêu, m i v t thiêu đ n đ n các v b t b đàn áp, và t đó i có thêm các v t thiêu m i. Vòng xoáy đen t i c th mà ti p di n.

Đ i di n v i làn sóng t thiêu, B c Kinh ti n hành bao vây toàn b các khu v c c a ng i Tây T ng c trên th c đ a, cũng nh v truy n thông.

Tuy nhiên, không gì có th ngăn i đ c làn sóng hy sinh thân mình c a c ng đ ng Tây T ng. M t nhà văn ng i Tây T ng s ng Tây Ninh, th ph t nh Thanh H i, cho bi t, ông tin r ng phong trào s ti p t c lan r ng đ n các t ng l p khác, k c giáo viên, công ch c,... B i, theo ông, đây là hình th c ph n kháng duy nh t mà ng i Tây T ng có th th c hi n trong hi n t i. Các bi n pháp khác nh bi u tình, vi t lách, tranh lu n, ... đ u không th . Hi n có đ n 70 ngh sĩ, trí th c Tây T ng b b tù.

Cũng theo nhà văn này, nhi u ng i Tây T ng nói có th có đ n 2.000 ng i t thiêu đ đánh đ ng công lu n qu c t . 2.000 là s ng i hy sinh b ng t thiêu trong phong trào đ u tranh b t b o đ ng c a Gandhi ch ng l i th c dân Anh.

Cũng gi ng nh nhi u ng i Tây T ng khác, ông t ra r t l c quan. B i đã có th i, ông m t h t hy v ng, nh ng r i có cu c n i đ y 2008, ti p đó là phong trào hi n nay. Nhà văn Tây T ng tin r ng ng i Tây T ng s chi n th ng.

AP : c quan truy n thông ph ng Tây đ u tiên đ c quy n tác nghi p t i B c Tri u Tiên

Nhìn sang quốc gia đồng tài và khép kín nhất thế giới ở Châu Á, Le Courrier International có bài :
« Việt tin tức Bắc Triều Tiên », bài viết trích từ tờ Foreign Policy.

Việt AP mở văn phòng tại Bình Nhưỡng, trong bối cảnh Hoa Kỳ và Bắc Triều Tiên vẫn đang ở trong tình trạng chiến tranh và một lý thuyết, là một chuyên nhà tặc lòng, khi có người ví dụ đó như là Al-Qaida được quy định phóng viên tại Mỹ làm phóng sự.

Tuy nhiên câu hỏi chủ yếu được đặt ra ở đây là, liệu có sự truy cập thông tin Tây và được phép hoạt động từ tháng 1/2012 tại Bình Nhưỡng có điều kiện làm việc một cách độc lập ?

Bài báo cho biết, quản lý văn phòng của hãng thông tấn AP tại Bình Nhưỡng trong hiện tại là hai nhà báo có uy tín, Jean H. Lee - phó trách văn phòng Triều Tiên của AP - và David Guttenfelder, trưởng nhóm nhiếp ảnh thu thập chi nhánh Châu Á của AP

Cả hai người này đều rất ít được phép rời khỏi khách sạn nơi họ ở. Hai nhân viên thông tin của văn phòng AP tại Bình Nhưỡng đều là người Bắc Triều Tiên. Dù đây là hai người có đào tạo qua nghề báo, nhưng theo đánh giá của một chuyên gia và chủ đề được tài Bình Nhưỡng, gần như hoàn toàn chắc chắn là hai nhân viên kẻ trên là công an chìm hoặc tình báo của Bắc Hàn.

Nhiều người lo ngại rằng, uy tín của hãng thông tấn AP có thể bị ảnh hưởng, nếu các tin bài mà chi nhánh tại Bình Nhưỡng làm ra không khác gì máy, so với KCNA - hãng thông tấn chính thức của Bắc Triều Tiên. Vào đầu tháng Ba vừa rồi, cơ quan truyền thông Hoa Kỳ đã phê phán và trích tít một số người dân Bắc Hàn, và chủ đề thảo luận về nhân mà Bình Nhưỡng mới được đưa vào Washington.

Như vậy, bài báo kết luận, cho dù các phát biểu của những người tiếp xúc và phỏng vấn không khác gì làm so sánh quan điểm chính thức của chủ đề Bình Nhưỡng, thì chắc chắn việc một số người dân Bắc Triều Tiên được quy định nói chuyện chính trực với các nhà báo phương Tây, đã là một tín hiệu khích lệ.

Tranh luận khoa học : Bên đời có thể con người đã đời phó với Bên đời Khí hậu

Đß kßt thúc mßc đißm tußn báo, chúng tôi xin gißi thißu vßi quý thßnh gißi vß cußc tranh lußn khoa hßc xung quanh chß đß : Lißu làm bißn đßi cß thß con ngß i có phßi là mßt bißn pháp có hißu quß đß làm chßm lßi quá trình Bißn đßi Khí hßu (BĐKH) ?

Quan đißm trên đß cß tung ra trong mßt bài báo trên tßp chí Ethics, Policy & Environment đßu tháng Ba. Tác gißi chính cßa bài vißt, ông Matthew Liao – gißng dßy trißt hßc và đßo đßc sinh hßc tßi đßi hßc New York, đã đßa ra đß nghß lßy vißc thay đßi cßu tßo cß thß con ngß i làm mßt gißi pháp nhßm chßng lßi BĐKH. Ông là Matthew Liao là chuyên gia ngành khoa hßc mßi, Human enhancement/Médecine méliorative (tßm đßch là y hßc cßi tißn).

Theo các tác gißi bài báo, các bißn pháp làm chßm lßi quá trình BĐKH trên trái đßt hißn nay, nhß thß trßng khí phát thßi, ... là không đß. Bên cßnh đó, mßt trong nhßng ngußn phát thßi chính là gia súc nuôi thì lßi không đß cß chú ý đß. Lßng khí cßa gia súc nuôi chißm đßn 18% lßng khí thßi theo đißu tra cßa FAO (tßc là vßt tßng khí thßi do các phßng tißn giao thông gây ra), thßm chí con sß này là 51 % theo mßt nghißn cßu khác.

Tß đó nhóm nghißn cßu cho rßng, hßn chß tiêu thß thßt gia súc là mßt bißn pháp chính đß chßng lßi BĐKH. Mà đß hßn chß ăn thßt, mßt trong các kß thußt cßn làm là thay đßi cßu tßo cß thß, khißn con ngß i không tißp nßp đß cß thßt gia súc.

Trong sß các kß thußt đß đßa ra còn có vißc làm cß thß con ngß i nhß bé lßi đß tiêu thß ít hßn, hay bißn đßi mßt ngß i thành mßt gißng nhß mèo đß có thß nhìn xuyên bóng tßi, và nhß vßy tißt kißm đß cß đißn chißu sáng.

Các đß nghß này thoßt tiên đß cß nhß là nhßng lßi nói đùa. Nhßng sau đó, bùng lên hàng loßt ý kißn phßn đßi đß đßi, cß tß phía nhßng ngß i bßo vß môi trßng, cũng nhß nhßng ngß i nghißngß hoßt đßng con ngß i ßnh hßng đßn BĐKH, cho rßng đây là các bißn pháp này mang tính phát xít, mßc đßu các tác gißi đã nhßn mßnh đßn vißc đây là các bißn pháp hoàn toàn tß nguyßn.

Tá The Guardian nhán xét : dù lo ngái các đáng này có thá đác sá đáng vào viác cháng lái các bián pháp báo vá môi tráng, nháng không nên sá đáa các quan đám nhá váy ra tranh luán. Cho dù kát quá cuái cùng có thá là : các quan đám ká trên hoàn toàn bá bác bá.